

Grondoverdracht en Particulier Natuurbeheer in de Provincie Noord-Brabant

Achtergrond en beleid voor particulier natuurbeheer

De minister van LNV en de Tweede Kamer vinden dat de natuur in Nederland niet meer alleen door Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de provinciale landschappen (verder ook wel terreinbeherende organisaties of TBO's genoemd) gerealiseerd moet worden, maar ook door particulieren. Daarom is de beleidsnota "Omslag van minder verwerving naar meer beheer" door Rijk en de provincies vastgesteld, waarin is afgesproken hoeveel hectares natuur door particulieren moet worden gerealiseerd. In Noord-Brabant is dat ca 5.800 hectare. Tot nu toe is in Noord-Brabant nog weinig particulier natuurbeheer gerealiseerd. De provincie Noord-Brabant legt daarom vanaf 2009 de nadruk op Particulier Natuurbeheer (PNB).

Om particulier natuurbeheer te stimuleren, heeft de provincie de gehele EHS opengesteld voor particulieren (besluit GS, februari 2009). Dit betekent dat elke particulier die gronden bezit in de EHS, deze mag omvormen en beheren als natuur (volgens het natuurdoel zoals de provincie dat heeft vastgelegd in het natuurbeheerplan).

Te koop aanbieden van percelen voor natuurontwikkeling

Daarnaast worden sommige percelen, die al zijn aangekocht door de Dienst Landelijk Gebied, ter beschikking gesteld aan particulieren voor natuurontwikkeling. Welke percelen in aanmerking komen om doorgeleverd te worden aan particulieren, wordt bepaald in een overleg tussen provincie, DLG, terreinbeherende organisaties, waterschappen en eventueel andere betrokkenen.

Daarbij geldt dat zo veel mogelijk percelen aan particulieren worden aangeboden, behalve als:

- de percelen meer dan 70 % grenzen aan eigendommen van een TBO;
- de percelen in een gebied liggen waar geplande gebiedsgerichte projecten (zoals ruilverkaveling) in voorbereiding of uitvoering zijn;
- de verkoop van de percelen problemen opleveren voor beheerefficiëntie;
- er andere zwaarwegende bezwaren zijn, die het draagvlak voor natuurontwikkeling kunnen verminderen.

Een deel van de aangeboden percelen zijn uitsluitend te koop in een cluster. Dit wil zeggen dat een aantal percelen zijn samengevoegd tot een grotere aaneengesloten eenheid. Op deze wijze wordt versnippering van de natuur en de eenheid van het beheer gewaarborgd.

Selectie van de belangstellenden

Om zo veel mogelijk mensen te bereiken, plaatsen we advertenties in de regionale dagbladen met daarin de aankondiging dat er percelen te koop zijn. Door middel van het sturen van brieven willen we ook andere groepen op de hoogte brengen:

- mensen die eerder hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in de aankoop van gronden voor particuliere natuurontwikkeling;
- de aangrenzende eigenaren van de aangeboden percelen;
- mensen die eerder hebben gereageerd op de mogelijkheid om percelen aan te kopen, maar destijds zijn afgevallen.

Als u geïnteresseerd bent in een perceel kunt u dit bij DLG melden met behulp van het interesseformulier (op www.brabant.nl/groenloket > Natuur in eigen hand). Wij vragen u het formulier zo volledig mogelijk in te vullen.

Het interesseformulier dient u voor 4 september 2010 op te sturen naar de Dienst landelijk gebied.

Om te bepalen of u in aanmerking komt voor particulier natuurbeheer of als er meerdere belangstellenden voor een perceel zijn, zal de provincie Noord-Brabant de meeste geschikte kandidaat selecteren op basis van een aantal onderwerpen. Over deze onderwerpen zullen vragen gesteld worden op het interesseformulier:

- Hebt u voldoende inzicht wat u moet doen om het gewenste natuurdoeltype daadwerkelijk te realiseren en beheren?
- Kunt u aantonen dat u beschikt over kennis en kunde van natuurbeheer?
- Werkt u op dit moment al samen met andere terreinbeheerders, gemeenten, waterschappen en/of aangrenzende eigenaren of bent u bereid tot samenwerking?
- Wat is uw woon- of werkafstand tot perceel: heeft u andere percelen in eigendom, in de buurt van het gewenste perceel?

Op basis van uw antwoorden en gegevens die bij DLG bekend zijn over uw ervaring met particulier natuurbeheer, zal de meest geschikte kandidaat worden geselecteerd.

In de eerste plaats zullen we selecteren op basis van inzicht, kennis en ervaring van natuurbeheer en samenwerking. Als meerdere belangstellenden op die aspecten ongeveer gelijk beoordeeld worden, gaat de voorkeur uit naar degene die het dichtst in de buurt andere eigendommen heeft.

Als u niet in aanmerking komt voor de aankoop van de grond, ontvangt u daarover binnen 3 maanden na het sluiten de reactietermijn bericht. Met degenen die als meest geschikt worden beoordeeld, zal binnen 3 maanden een persoonlijk gesprek worden gepland.

Persoonlijk gesprek

Als u in als meest geschikte kandidaat wordt beoordeeld, zal DLG contact met u opnemen om een afspraak te maken. Tijdens deze afspraak wordt u nader geïnformeerd over de verder te volgen procedure en met welke voorwaarden van de provincie Noord-Brabant u rekening dient te houden. Zowel tijdens als na het gesprek kunt u alsnog besluiten af te willen zien van de koop. Wij vervolgen de procedure dan met de eerstvolgende belangstellende voor het betreffende perceel.

Koopovereenkomst en subsidieaanvraag

Mocht u besluiten door te gaan met de koop, zal er een verkoopovereenkomst gesloten worden tussen u en DLG. In die verkoopovereenkomst worden ook de voorwaarden voor natuurontwikkeling opgenomen. De koper verplicht zich tot inrichting en eindbeheer, gericht op de natuurambitie zoals die door de provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de ambitiekaart van het natuurbeheerplan. Als dat van toepassing is, kan tevens opgenomen worden dat u moet meewerken aan integrale gebiedsgerichte plannen (gebiedsplannen) en/of inrichtingsplannen van het waterschap.

Ongeveer gelijktijdig met de verkoopovereenkomst moet u ook een aanvraag indienen voor de Provinciale Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer (SNL). Zie voor meer informatie ook: www.brabant.nl/groenloket en www.natuurbeheersubsidie.nl.

Onderdeel van de subsidieverlening is dat u een kwalitatieve verplichting ondertekent bij een notaris. Middels deze kwalitatieve verplichting, verplicht u zich tot het nakomen van de voorwaarden van de Provinciale Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer. We willen deze notariële handeling tegelijkertijd met de verkooptransactie laten plaatsvinden, zodat u op dat moment ook daadwerkelijk eigenaar van het kadastrale perceel wordt.

Financiële afwikkeling

U koopt de grond van de Dienst Landelijk Gebied tegen de actuele agrarische waarde. Vervolgens krijgt u het verschil tussen de agrarische waarde en de natuurwaarde (normaal gesproken 85% van de agrarische waarde) via de Regeling Subsidie Natuur en Landschapsbeheer (SNL) terugbetaald. De inrichtingskosten, zoals plankosten en graafwerkzaamheden, kunnen vergoed worden door conform de subsidieregeling SNL.

De kosten voor het in eigendom krijgen van de grond (notariskosten, kadasterkosten en overdrachtsbelasting) zijn net als bij een normale aankoop voor uw rekening. In de Wet op de Belastingen en Rechtsverkeer staan in artikel 15, lid 1 letters Q en S, mogelijkheden voor vrijstelling opgenomen. Deze artikelen houden verband met het behouden van de landbouwvrijstelling, bij onttrekking aan de landbouw ten bate van ontwikkeling en instandhouding van natuur en landschap, en het verkrijgen van vrijstelling bij verkrijging van natuurgrond. LNV vergoedt eventuele genoemde kosten van verkrijger niet.

Na verwerving en inrichting kunt u in aanmerking komen voor een beheervergoeding voor het door u uit te voeren beheer. De beheersubsidie kent een looptijd van 6 jaar, na elke 6 jaar moet u deze opnieuw aanvragen. Per jaar krijgt u 1/6 deel van de subsidie uitbetaald.

Inrichting van de door te leveren gronden

In eerste instantie zullen uitsluitend niet-ingerichte gronden (landbouwgrond) worden aangeboden aan particulieren. In alle situaties kan de particulier aangeven dat deze uitsluitend ingerichte gronden wil aankopen. In deze gevallen zal DLG de gronden pas doorleveren na inrichting. Dit kan echter enige tijd duren (tot enkele jaren), omdat daarvoor wordt aangesloten bij gebiedsgerichte processen. In deze gevallen zal altijd overleg plaatsvinden met de particulier, de provincie en DLG.